

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
(назва інституту, факультету, коледжу)

кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«   »   2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна робота з особливими групами отримувачів послуг
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 231 Соціальна робота
(цифр і назва спеціальності (теК))

освітнього рівня другого (магістерського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота
(цифр і назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(за наявності) (назва спеціалізації)

*Згідно з формою
наказу*

Київ – 2022

Розробник:

Вадим ЛЮТИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Викладач:

Вадим ЛЮТИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від «28» 08 2022 р. № 15
Завідувач кафедри _____ (Тетяна ЛЯХ)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 231.00.01 Соціальна робота другого (магістерського) освітнього рівня)
(назва освітньої програми)

19.08.2022 р.
Керівник освітньої програми _____ (Вадим ЛЮТИЙ)
(підпис)

Робочу програму перевірено
01.09.2022 р.
Заступник директора/декана _____ (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	нормативна	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс		1
Семестр		2
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів		4
Обсяг годин, в тому числі:		120
Аудиторні		16
Модульний контроль		-
Семестровий контроль		-
Самостійна робота		104
Форма семестрового контролю		Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Соціальна робота з особливими групами отримувачів послуг» є формування у студентів компетентностей, необхідних для оцінки проблем і потреб, організації та безпосереднього надання соціальних послуг, проведення соціальних втручань окремим особам та сім'ям, що перебувають у складних життєвих обставинах, відносяться до вразливих соціальних груп та страждають від соціального виключення і дискримінації.

Завдання дисципліни «Соціальна робота з особливими групами отримувачів послуг»:

- 1) визначити критерії виокремлення особливих груп отримувачів послуг, сутність, чинники, прояви та наслідки соціальної вразливості, дезадаптації, соціального виключення та дискримінації;
- 2) розкрити сучасні підходи до соціальної роботи з отримувачами послуг, що перебувають в особливо складних обставинах, в стані дезадаптації, страждають від соціального виключення і дискримінації, зміст, моделі та методи їхньої соціальної підтримки та обслуговування, проведення з ними профілактичної роботи;
- 3) сформувати або розвинути у студентів навички самостійного аналізу проблем даних груп отримувачів послуг та проблем соціальної роботи з ними, планування та моделювання діяльності, спрямованої на попередження та подолання таких проблем, пошуку та впровадження інноваційних практик соціальної роботи з даними групами отримувачів послуг;
- 4) сприяти формуванню у студентів цінностей, необхідних для

впровадження сучасних підходів до соціальної роботи з особливими групами отримувачів послуг, дотримання принципів сучасної соціальної роботи та норм професійної етики соціального працівника.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Соціальна робота з особливими групами отримувачів послуг» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати у команді.

СК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

СК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства. .

СК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно зцінностями соціальної роботи.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Соціальна робота з особливими групами отримувачів послуг» забезпечує оволодіння такими *програмовими результатами навчання*:

ПРН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи. .

ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Проблеми соціальної роботи з особливими групами отримувачів соціальних послуг							
Тема 1. Проблеми соціальної роботи з особливими групами отримувачів соціальних послуг	12	-	2	-	-	-	10
Самостійна робота 1. Аналіз проблем практики соціальної роботи з особливими групами отримувачів послуг в Україні	16	-	-	-	-	-	16
Модульний контроль	-						
Разом	28	-	2	-	-	-	26
Змістовий модуль 2. Сучасні моделі та методи соціальної роботи зі соціально дезадаптованими особами та групами							
Тема 2. Сучасні моделі та методи соціальної роботи зі соціально дезадаптованими особами та групами	20	2	-	2	-	-	16
Самостійна робота 2. Моделювання соціальної роботи з конкретним випадком отримувача послуг із числа представників соціально дезадаптованих груп	10	-	-	-	-	-	10
Модульний контроль	-						
Разом	30	2	-	2	-	-	26
Змістовий модуль 3. Сучасні моделі та методи соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення							
Тема 3. Сучасні моделі та методи соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення	20	2	-	2	-	-	16
Самостійна робота 3. Моделювання соціальної роботи з конкретним	10	-	-	-	-	-	10

випадком отримувача послуг із числа представників соціально виключених груп							
Модульний контроль	-						
Разом	30	2	-	2	-	-	26
Змістовий модуль 4. Сучасні підходи до надання соціальних послуг особам та сім'ям, що належать до соціально вразливих груп							
Тема 4. Інновації в соціальній роботі з представниками соціально вразливих груп	20	2	-	2	-	-	16
Тема 5. Впровадження інноваційних підходів в практиці соціальної роботи	6	-	2	-	-	-	4
Самостійна робота 4. Обґрунтування застосування інноваційних підходів до соціальної роботи з конкретним випадком представника соціально вразливих груп	6	-	-	-	-	-	6
Модульний контроль	-						
Разом	32	2	2	2	-	-	26
Підготовка та проходження контрольних заходів	-						
Усього	120	6	4	6	-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Проблеми соціальної роботи з особливими групами отримувачів соціальних послуг

Семинарське заняття 1. Основні підходи до соціальної роботи з особливими групами отримувачів послуг.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 2, 11, 14, 18, 24

Змістовий модуль 2. Сучасні моделі та методи соціальної роботи зі соціально дезадаптованими особами та групами

Лекція 1. Сучасні моделі та методи соціальної роботи зі соціально дезадаптованими особами та групами

Соціальна дезадаптація як причина та як наслідок складних життєвих обставин. Ризикована, девіантна та деструктивна поведінка як прояв соціальної дезадаптації. Чинники та механізми формування соціальної дезадаптації. Категорії отримувачів соціальних послуг, складні життєві обставини яких пов'язані із соціальною дезадаптацією. Основні напрями сучасної соціальної роботи з особами та групами, що перебувають в стані

соціальної дезадаптації. Традиційні та інноваційні підходи до соціальної роботи з особами та групами, що перебувають у стані соціальної дезадаптації. Проблеми соціальної роботи з особами, які перебувають у стані соціальної дезадаптації, та шляхи їх подолання. Ефективні моделі соціальної роботи з даними категоріями отримувачів соціальних послуг

Основні поняття: соціальна дезадаптація, причина, чинники, девіантна поведінка, ризикована поведінка, деструктивна поведінка, складні життєві обставини, проблема соціальної роботи, напрям соціальної роботи, модель соціальної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 24.

Практичне заняття 1. Застосування сучасних моделей та методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг дезадаптованим особам або групам

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 24.

Змістовий модуль 3. Сучасні моделі та методи соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення

Лекція 2. Сучасні моделі та методи соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення

Соціальне виключення як причина та наслідок складних життєвих обставин. Соціальні та особистісні чинники соціального виключення. Взаємозв'язок соціальної вразливості, соціальної дезадаптації, соціальної дискримінації та соціального виключення. Прояви та наслідки соціального виключення. Категорії отримувачів соціальних послуг, що страждають від соціального виключення. Традиційні та інноваційні підходи до соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення. Проблеми соціальної роботи з особами, які перебувають у стані соціальної дезадаптації, та шляхи їх подолання. Ефективні моделі соціальної роботи з даними групами отримувачів соціальних послуг.

Основні поняття: соціальне виключення, соціальна дискримінація, соціальна вразливість, соціальна дезадаптація, причина, чинник, моделі соціальної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 3, 7, 10, 11, 12,13, 14, 16, 17, 20, 23

Практичне заняття 2. Застосування сучасних моделей та методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг соціально виключеним особам та групам

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 3, 7, 10, 11, 12,13, 14, 16, 17, 20, 23

Змістовий модуль 4. Сучасні підходи до надання соціальних послуг особам та сім'ям, що належать до соціально вразливих груп.

Лекція 3. Інновації в соціальній роботі з представниками соціально вразливих груп

Соціальна вразливість як предмет соціальної підтримки, соціального обслуговування та соціальної профілактики. Категорії отримувачів соціальних послуг, що перебувають у стані вразливості та потребують особливого підходу. Традиційні та інноваційні моделі соціальної роботи з соціально вразливими особами та сім'ями, що відносяться до особливих категорій отримувачів соціальних послуг. Проблеми застосування інноваційних підходів при роботі з даними групами отримувачів послуг та шляхи їх вирішення.

Основні поняття: соціальна вразливість, отримувач соціальних послуг, особлива група отримувачів, традиційний підхід, інноваційний підхід, модель соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 8, 11, 14, 16, 20, 22, 24.

Практичне заняття 3. Застосування сучасних моделей та методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг представникам соціально вразливих груп

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 8, 11, 14, 16, 20, 22, 24.

Семінарське заняття 2. Впровадження інноваційних підходів в практиці соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3

Додаткові: 1, 11, 16, 18, 19, 20, 24

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	-	-	-	-	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	-	-	-	-	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	1	10	1	10	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	16		17		17		28
Максимальна кількість балів: 78									
Розрахунок коефіцієнта: $78:60=1,3$. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:1,3 =$ загальна кількість балів									

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота 1. Аналіз проблем практики соціальної роботи з особливими категоріями отримувачів послуг в Україні

В якості об'єкта аналізу визначте соціальну роботу з однією із особливих груп отримувачів соціальних послуг. Відповідно до обраної теми, спираючись на матеріали наукових та публіцистичних публікацій, наукових форумів, результати власної практики, розкрийте:

- 1) Критерії віднесення даної категорії до «особливих», проблеми та потреби представників даної категорії отримувачів послуг;
- 2) Послуги, що надаються даній категорії, моделі, форми і методи, що при цьому традиційно використовуються;
- 3) Проблеми, що виникають у соціальних працівників та отримувачів послуг в процесі проведення соціальної роботи, можливі причини таких проблем та неефективності соціальних послуг, що отримує дана категорія клієнтів;
- 4) Конкретні приклади таких проблем, їх причини і наслідки
- 5) Способи подолання даних проблем і підвищення ефективності соціального обслуговування представників обраної категорії отримувачів
- 6) Можливості застосування інноваційних підходів до соціальної роботи з даною категорією отримувачів послуг

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу у відповідній формі. Обсяг – до 180 строк тексту.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної роботи – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4

Додаткові: 2, 11, 14, 18, 24

Самостійна робота 2. Моделювання соціальної роботи з конкретним випадком отримувача послуг із числа представників соціально дезадаптованих груп

Проаналізуйте конкретний складний випадок отримувача соціальних послуг (клієнта, окремої особи або сім'ї), котрий перебуває в стані соціальної дезадаптації, відомий Вам із науково-методичних джерел або власної практики. Розкрийте та обґрунтуйте:

- 1) Сутність, причини, чинники, прояви та наслідки соціальної дезадаптації клієнта, його проблеми та потреби;

- 2) Зміст послуг, що були проведені клієнту, їх результат, причини недостатньої ефективності;
- 3) Проблеми, що виникали у соціальних працівників при наданні соціальних послуг даному клієнту та у клієнта при їх отриманні;
- 4) Можливі шляхи вирішення даних проблем та поліпшення ефективності соціальних послуг даному клієнту;
- 5) Інноваційні моделі та методи соціальної роботи, застосування яких має зменшити кількість проблем, поліпшити ефективність надання соціальних послуг та покращити взаємодію даного клієнта із соціальними працівниками.
- 6) Опишіть оптимальний варіант процесу соціальної роботи з даним випадком та його результати

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу у відповідній формі. Обсяг – до 180 строк тексту.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної роботи – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 24.

Самостійна робота 3. Моделювання соціальної роботи з конкретним випадком отримувача послуг із числа представників соціально виключених груп.

Проаналізуйте конкретний складний випадок отримувача соціальних послуг (клієнта, окремої особи або сім'ї), котрий страждає від соціального виключення, відомий Вам із науково-методичних джерел або власної практики. Розкрийте та обґрунтуйте:

- 1) Сутність, причини, чинники, прояви та наслідки соціального виключення клієнта, його проблеми та потреби;
- 2) Зміст послуг, що були проведені клієнту, їх результат, причини недостатньої ефективності;
- 3) Проблеми, що виникали у соціальних працівників при наданні соціальних послуг даному клієнту та у клієнта при їх отриманні;
- 4) Можливі шляхи вирішення даних проблем та поліпшення ефективності соціальних послуг даному клієнту;
- 5) Інноваційні моделі та методи соціальної роботи, застосування яких має зменшити кількість проблем, поліпшити ефективність надання соціальних послуг та покращити взаємодію даного клієнта із соціальними працівниками.

- б) Опишіть оптимальний варіант процесу соціальної роботи з даним випадком та його результати

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу у відповідній формі. Обсяг – до 180 строк тексту.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної роботи – 1-2 бали
4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 3, 7, 10, 11, 12,13, 14, 16, 17, 20, 23

Самостійна робота 4. Моделювання соціальної роботи з конкретним випадком отримувача послуг із числа представників соціально вразливих груп.

Проаналізуйте конкретний складний випадок отримувача соціальних послуг (клієнта, окремої особи або сім'ї), котрий належить до соціально вразливих груп, відомий Вам із науково-методичних джерел або власної практики. Розкрийте та обґрунтуйте:

- 1) Сутність, причини, чинники, прояви та наслідки складних життєвих обставин клієнта, його проблеми та потреби;
- 2) Зміст послуг, що були проведені клієнту, їх результат, причини недостатньої ефективності;
- 3) Проблеми, що виникали у соціальних працівників при наданні соціальних послуг даному клієнту та у клієнта при їх отриманні;
- 4) Можливі шляхи вирішення даних проблем та поліпшення ефективності соціальних послуг даному клієнту;
- 5) Інноваційні моделі та методи соціальної роботи, застосування яких має зменшити кількість проблем, поліпшити ефективність надання соціальних послуг та покращити взаємодію даного клієнта із соціальними працівниками.
- б) Опишіть оптимальний варіант процесу соціальної роботи з даним випадком та його результати

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу у відповідній формі. Обсяг – до 180 строк тексту.

Критерії оцінювання:

1. Відповідь відповідає темі – 1 бал
2. Відповідь розкриває всі питання – 1 бал
3. Відповідь відображає повне і коректне розуміння теоретичних і методичних аспектів соціальної роботи – 1-2 бали

4. Відповідь відповідає сучасним підходам до соціальної роботи, її цінностей, принципів та етичних норм – 1 бал

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткові: 1, 2, 8, 11, 14, 16, 20, 22, 24.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Не передбачено навчальним планом

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою підсумкового контролю навчальної дисципліни є екзамен. Екзамен проводиться за допомогою тестування на платформі <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=16999>

Зміст підсумкового контролю: проведення підсумкового тестування включає контроль теоретичної і практичної підготовки студента з програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Підсумковий тест включає випадкові питання різного рівня складності за всіма змістовими модулями.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді.
- Із вибором трьох або чотирьох правильних відповідей.
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.
- Творче завдання (есе)

Критерії оцінювання:

Правильна відповідь на тестове питання - 1 бал

Виконання практичного завдання - до 20 балів, зокрема:

- Відповідь в цілому відповідає поставленому завданню - 10 бали
- Студент продемонстрував здатність аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади - 3 бали
- Студент продемонстрував здатність формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи- 4 бали
- Студент продемонстрував здатність виявляти соціально значимі проблеми і фактори досягнення соціального благополуччя різних груп населення - 3 бали

Загальні критерії оцінювання:

38-40 балів - виставляється при наявності правильних відповідей на майже всі питання з різним рівнем складності. Студент демонструє ґрунтовне знання матеріалу, його розуміння. Чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні наукової термінології.

25-37 балів – виставляється при достатньому рівні обізнаності студентів у відповідях на запитання. В цілому студент демонструє ґрунтовні знання

основного матеріалу питань, але допускає незначні помилки при перевірці знань. Правильно відповідає на більшість запитань.

11-24 балів – виставляється при неповному володінні навчальним матеріалом. Студент демонструє фрагментарність у знаннях, непослідовно відповідає на запитання, може недостатньо орієнтуватись у основних поняттях навчальної дисципліни. Надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих завдань.

1-10 балів – виставляється у разі недостатнього володіння навчальним матеріалом. Студент допускає помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основних поняттях та змісті дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Критерії виокремлення особливих груп отримувачів соціальних послуг.
2. Соціальна вразливість як причина особливо складних життєвих обставин.
3. Соціальна дезадаптація як причина особливо складних життєвих обставин.
4. Соціальне виключення як причина особливо складних життєвих обставин.
5. Чинники, що заважають особам та групам, які перебувають у вразливому або дезадаптованому стані, зазнають соціального виключення і дискримінації, подолати складні життєві обставини.
6. Основні напрями соціальної роботи з особливими групами отримувачів послуг.
7. Проблеми, що виникають в процесі соціальної роботи з особливими групами отримувачів послуг, їх причини і наслідки.
8. Переваги і обмеження традиційних та інноваційних підходів в соціальній роботі з даними групами.
9. Шляхи подолання проблем соціальної роботи з особливими групами отримувачів послуг.
10. Соціальна дезадаптація як причина та як наслідок складних життєвих обставин.
11. Ризикова, девіантна та деструктивна поведінка як прояв соціальної дезадаптації.
12. Чинники та механізми формування соціальної дезадаптації (на прикладі однієї із груп отримувачів).
13. Складні життєві обставини яких пов'язані із соціальною дезадаптацією.
14. Основні напрями сучасної соціальної роботи з особами та групами, що перебувають в стані соціальної дезадаптації.
15. Традиційні та інноваційні підходи до соціальної роботи з особами та групами, що перебувають у стані соціальної дезадаптації.
16. Проблеми соціальної роботи з особами, які перебувають у стані соціальної дезадаптації, та шляхи їх подолання.
17. Ефективні моделі соціальної роботи з даними категоріями отримувачів

- соціальних послуг.
18. Соціальне виключення як причина та наслідок складних життєвих обставин.
  19. Соціальні та особистісні чинники соціального виключення (на прикладі однієї із груп отримувачів).
  20. Прояви та наслідки соціального виключення.
  21. Категорії отримувачів соціальних послуг, що страждають від соціального виключення.
  22. Традиційні та інноваційні підходи до соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення.
  23. Проблеми соціальної роботи з особами, які перебувають у стані соціальної дезадаптації, та шляхи їх подолання.
  24. Ефективні моделі соціальної роботи з даними групами отримувачів соціальних послуг.
  25. Соціальна вразливість як предмет соціальної підтримки, соціального обслуговування та соціальної профілактики.
  26. Категорії отримувачів соціальних послуг, що перебувають у стані вразливості та потребують особливого підходу.
  27. Традиційні та інноваційні моделі соціальної роботи з соціально вразливими особами та сім'ями, що відносяться до особливих категорій отримувачів соціальних послуг.
  28. Проблеми застосування інноваційних підходів при роботі з даними групами отримувачів послуг та шляхи їх вирішення.
  29. Умови впровадження інноваційних підходів моделей та методів при роботі з окремими випадками отримувачів послуг (на прикладі однієї із груп отримувачів).
  30. Критерії ефективності впровадження інноваційних підходів моделей та методів при роботі з окремими випадками отримувачів послуг (на прикладі однієї із груп отримувачів).

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Денна форма навчання. Разом: 120 год., лекції – 6 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 6 год., самостійна робота – 104 год., модульний контроль – не передбачено., семестровий контроль – залік.

Кількість модулів	1	2	3	4
Назва модуля	Проблеми соціальної роботи з особливими групами отримувачів соціальних послуг	Сучасні моделі та методи соціальної роботи зі соціально дезадаптованими особами та групами	Сучасні моделі та методи соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення	Сучасні підходи до надання соціальних послуг особам та сім'ям, що належать до соціально вразливих груп
Кількість балів	16 балів	17 балів	17 балів	28 балів
Лекції	-	1	2	3
Теми лекцій	-	Сучасні моделі та методи соціальної роботи зі соціально дезадаптованими особами та групами (1 бал)	Сучасні моделі та методи соціальної роботи з особами та групами, що страждають від соціального виключення (1 бал)	Інновації в соціальній роботі з представниками соціально вразливих груп (1 бал)
Теми семінарських	Основні підходи до соціальної роботи з особливими групами отримувачів послуг (11 балів)			Впровадження інноваційних підходів в практиці соціальної роботи (11 балів)
Теми практичних занять	-	Застосування сучасних моделей та методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг дезадаптованим особам або групам (11 бали)	Застосування сучасних моделей та методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг соціально виключеним особам та групам (11 бали)	Застосування сучасних моделей та методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг представникам соціально вразливих груп (11 бали)
Сам. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	-	-	-	-
Розрахунок	Розрахунок коефіцієнта: $78:60=1,3$. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:1,3 = XX$ балів; XX балів+бали за екзамен (max 40)=загальна кількість балів			

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові):

1. Енциклопедія освіти / Національна академія педагогічних наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва]: 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
2. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : посібник з проведення тренінгу / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – Київ : НаУКМА, 2017. 174 с.
3. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
4. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с
5. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с

Додаткові:

1. Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства: матеріали III Всеукраїнського науково-практичного круглого столу (6 березня 2018 року); за заг. ред. О. Г. Льовкіної, Р. А. Калениченка. – Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2018. – 336 с.
2. Балдинюк, О. Соціальна робота в закладах пенітенціарної системи. Ввічливість. *Humanitas*, 2021, 3 С. 10–16.
3. Буряк О.О Військовий синдром «АТО»: актуальність та шляхи вирішення на державному рівні /О.О.Буряк, М.І,Гіневський, Г.Л.Катерушна. // Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил, 2015, випуск 2(43). С.176-181.
4. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна робота» у двох частинах. – Ч. 1. Теоретична частина. – 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 188 с.
5. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» у двох частинах. – Ч. II. Практична частина. – 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 193 с.
6. Встановлення позитивних взаємин із правопорушником як принцип пробації : матеріали наук.-практ. онлайн-«круглого столу» (м. Харків, 18 груд. 2020 р.). – Харків : Право, 2021. – 86 с.

7. Григоренко І.О., Савельєва Н. М. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах: навч. посіб. [для студ. і магістр. спец-тей «Соц. робота» і «Соц.педагогіка»] / І.О. Григоренко, Н. М. Савельєва. – Полтава : ПНПУ, 2017. –100 с.
8. Житинська М.О. Соціально-педагогічна підтримка життєдіяльності осіб похилого віку в умовах територіального центру соціального обслуговування. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.05 «Соціальна педагогіка» – Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Міністерство освіти і науки України, Київ, 2018.
9. Залялова І. М., Політова А. С. Чинники злочинності неповнолітніх (на підставі соціологічного дослідження). Вісник пенітенціарної асоціації України. 2018 . № 3(5). С. 118-126
10. Здійснення та захист прав внутрішньо переміщених осіб : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 квітня 2017 р., м. Ужгород) / Ужгородський національний університет; За заг. ред. О.Я. Рогача, Я.В. Лазура., М.В. Менджул. – Ужгород: ТОВ «РІК-У» , 2017. – 160 с.
11. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. І.Д.Звереві. – Київ, Симферополь: Універсум, 2012 – 536 с.
12. Інтегрована програма з формування прихильності до АРТ у клієнтів ВІЛ-сервісних організацій та розвитку їхньої економічної самостійності. Частина 2. Втручання з формування прихильності до АРТ «Школа пацієнта» / А. Бойко, Н. Дмитришина, Н. Тюленєва. – К.: Поліграф плюс, 2017. – 130 с.
13. Інтегрована програма з формування прихильності до АРТ у клієнтів ВІЛ-сервісних організацій та розвитку їхньої економічної самостійності. Частина 3. Втручання з розвитку економічної самостійності «Майстерня можливостей»/ О. Гальчинська, Т. Семигіна. – К.: Поліграф плюс, 2017. – 224 с.
14. Кучер Г.М. Інновації в соціальній роботі з сім'ями, що опинились в складних життєвих обставинах. Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. - 2018. - Вип. 82(2). - С. 207-212.
15. Литвинчук Л.М. Психологічні засади реабілітації наркозалежних осіб. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук за спеціальністю 19.00.04 – медична психологія. – Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Київ, 2018.
16. Лях, Т., Лехолетова, М., Петрович, В., Спіріна, Т. Соціально-педагогічна робота з батьками щодо підтримки ними дітей у період війни. Ввічливість. Humanitas, 2022, 2. С 24–30
17. Лютий В.П. Вплив програм соціальної допомоги на життєдіяльність сімей внутрішньо переміщених осіб // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму – 2017. – №3. – С. 26-37

18. Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя. Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції. Суми, 2018. 428 с.
19. Психологічні механізми адаптації девіантів до сучасного соціокультурного середовища : монографія / Максимова Н. Ю., Грись А. М., Манілов І.Ф. [та ін.] ; за ред. Н. Ю. Максимової. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 254 с.
20. Слозанська, Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія / Ганна Слозанська ; Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. - Тернопіль : Осадца Ю. В. [вид.], 2018. - 381 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 243-272.
21. Спіріна, Т., Лях, Т., Клішевич, Н. Соціальна профілактика сімейного неблагополуччя в територіальній громаді. *Social Work and Education*, 2022 Vol. 9, No. 2. pp. 245-255.
22. Соціально-педагогічна підтримка дітей та учнівської молоді : монографія / [Алексеевко Т. Ф., Жданович Ю. М., Малиношевський Р. В. та ін.] / за заг. ред. Т. Ф. Алексеевко. – К. : ТОВ "Задруга", 2017. – 168 с.
23. Числіцька О. В. Соціально-психологічна адаптація військовослужбовців, що приймали участь у бойових діях (антитерористичній операції) // Вісник Національного університету оборони України 3 (46) /2015. С. 338-343.
24. Яремчук О. В. Психологія соціальної роботи: теорія та практика [Текст] : навч.-метод. посіб. / О. В. Яремчук, В. О. Ключикова ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2015. - 166 с.
25. Semigina T., Kachmaryk A. Karagodina O. Analysing Social Needs of the Ukrainian Ex-Combatants: Looking on The Lived Experience . *Path of Science*. 2021. Vol. 7. No 6 . URL : <https://www.researchgate.net/publication/353172850>
26. Faidiuk O., Liakh T. Comparative Analysis of Social Services Provided to Female Combatants and Veterans in Ukraine and Abroad. *Society integration education* Proceedings of the International Scientific Conference. Volume III, May 28th-29th, 2021. 243-253

9. Додаткові ресурси (за наявності)

Електронний курс на сайті: <http://elearning.kubg.edu.ua/>